SUOMEN PUNAISEN RISTIN LAUSUNTO

14.10.2026

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Asia: Hallituksen esitys työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja työttömyysturvalain muuttamisesta (HE 179/2026 vp)

Suomen Punainen Risti kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja työttömyysturvalain muuttamisesta (HE 179/2026 vp). Lausunnossamme otamme kantaa erityisesti lain työnantajaa koskeviin palkkatuen edellytyksiin sekä työnantajan määrittelyyn. **Esitämme, että lain 84§:ään lisätään laitosmallia käyttäviä julkisoikeudellisia yhdistyksiä koskien täsmentävä säännös.**

Suomen Punainen Risti on viranomaisia tukeva julkisoikeudellinen yhdistys, jonka oikeudellisesta erityisasemasta on Suomessa säädetty lailla (238/2000) sekä sen nojalla annetulla tasavallan presidentin asetuksella (827/2017). Järjestö tekee laajaa humanitaarista auttamistyötä Suomessa ja maailmalla. Sen toimintamuotoihin kuuluvat muun muassa paikallinen vapaaehtois- ja auttamistoiminta, valmius- ja ensiaputoiminta, Nuorten turvatalot, Veripalvelu sekä kierrätystavaratalotoimintaa harjoittava Kontti-ketju.

Järjestämislakiin liittyvä työnantajan määrittelyä koskeva tulkinta uhkaa vaikeuttaa olennaisesti Kontti-ketjun työllistämistoimintaa ja heikentää vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden mahdollisuuksia saada työtä, yksilöllistä tukea ja avoimille työmarkkinoille siirtymistä edistäviä palveluja.

Valtakunnallisesti Kontti-ketju on erittäin merkittävä vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllistäjä. Aiempina vuosina Kontti on työllistänyt palkkatuella vuosittain noin 800–900 henkilöä. Vuonna 2026 määrä on jäänyt tätä pienemmäksi sekä palkkatukeen käytettävissä olevien määrärahojen vähäisyyden että työnantajan määrittelyä koskevan tulkinnan vuoksi. Palkkatuella työllistettyjen lisäksi Kontti tarjoaa työkokeiluja, kuntouttavaa työtoimintaa sekä oppilaitosten opiskelijoille työharjoittelupaikkoja ja muita työelämävalmiuksia vahvistavia mahdollisuuksia. Kontti on työllistänyt palkkatuella pitkäaikaistyöttömiä 100 prosentin palkkatuella sekä yli 55-vuotiaita ja osatyökykyisiä 70 prosentin palkkatuella. Kontilla olisi lisäksi mahdollisuus työllistää nuoria työllistämissetelillä.

Kontti tukee toiminnallaan työllisyysviranomaisia tarjoamalla heikossa työmarkkina-asemassa oleville henkilöille työtä ja yksilöllisiä tukitoimia, jotka vahvistavat heidän työelämävalmiuksiaan ja edistävät työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Järjestön muissa osissa tehtyjen irtisanomisten vuoksi Kontilta on kuitenkin evätty palkkatuen lisäksi myös mahdollisuus mm. hyödyntää nuorten työllistämisseteliä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan palkkatuen työnantajaa koskevien edellytysten yhdenmukaistamista siten, että tuotannollisista tai taloudellisista syistä tehtyjä irtisanomisia koskeva rajoitus ulotetaan myös 100 prosentin palkkatukeen ja kaikkiin työnantajiin. Lain 84 §:n mukaan palkkatukea ei myönnettäisi, jos työnantaja on hakemusta edeltäneiden 12 kuukauden aikana irtisanonut työntekijöitä tuotannollisista tai taloudellisista syistä eikä henkilöstön määrä ole tämän jälkeen palautunut vähintään irtisanomisajankohdan tasolle. Rajoituksen tarkoituksena on estää irtisanotun työvoiman korvaaminen palkkatuetulla työvoimalla.

Sääntely ei kuitenkaan riittävän selvästi määritä, miten työnantajan käsitettä tulee arvioida ja käytännössä työvoimaviranomaiset ovat määritelleet työnantajan y-tunnuksen perusteella.

SUOMEN PUNAISEN RISTIN LAUSUNTO

14.10.2026

Suomen Punainen Risti on lakiin ja asetukseen perustuva julkisoikeudellinen yhdistys, jonka keskushallintoon kuuluvat laitokset, eli Veripalvelu, Nuorten turvatalot ja Kontti-ketju, toimivat yhteisen y-tunnuksen alla. Kuten järjestön muutkin laitokset, Kontti-ketju muodostaa järjestön muusta toiminnasta erillisen, pysyväisluonteisen toiminnallisen kokonaisuuden, jolla on erillinen johtamisrakenteensa, toimintasuunnitelmansa ja taloutensa.

Palkkatuen epääminen pelkästään yhteisen y-tunnuksen perusteella on johtanut siihen, että järjestön muissa, Kontista toiminnallisesti erillisissä osissa tehdyt irtisanomiset ovat estäneet vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllistämisen Kontti-ketjussa. Tämä ei vastaa irtisanomisia koskevan rajoituksen tarkoitusta, joka on estää irtisanotun työvoiman korvaaminen palkkatuetulla työvoimalla.

Järjestämislaissa (voimassa olevan lain 83§ 3 momentin 1-kohta) on jo kuntia koskeva poikkeus. Kuntien osalta on tunnistettu, että laaja lakiin perustuva organisaatio voi sisältää erillisiä tehtäväkokonaisuuksia ja ratkaisevana on pidetty, voiko palkkatuettu työntekijä tosiasiassa korvata irtisanotun työntekijän. Sama arviointiperuste olisi johdonmukaista ulottaa myös rakenteeltaan vastaavan tyyppisiin julkisoikeudellisiin yhdistyksiin.

Hallituksen esityksen käsittelyn yhteydessä tulisi täsmentää työnantajan käsitettä, joko laissa, valiokunnan mietinnössä tai eduskunnan vastauksessa, niin, että sitä sovellettaessa voidaan ottaa huomioon julkisoikeudellisen yhdistyksen sisällä toimivien, lain tai asetuksen perusteella määriteltyjen laitosten tosiasiallinen erillisyys. Lakia sovellettaessa tulisi voida tarkastella erityisesti tällaisen laitoksen tehtävää, johtamista, taloutta, ja sitä, voisiko palkkatuettu työntekijä tosiasiallisesti korvata irtisanotun työntekijän.

Tavoitteena ei ole kiertää irtisanomissuojaa tai palkkatuen työnantajaedellytyksiä. Tavoitteena on varmistaa, että rajoitusta sovelletaan sen tarkoituksen mukaisesti vain tilanteisiin, joissa on todellinen riski irtisanotun työvoiman korvaamisesta tuetulla työvoimalla. Täsmennys edistäisi yhtenäistä viranomaiskäytäntöä, parantaisi vaikeasti työllistyvien mahdollisuuksia päästä työhön ja olisi johdonmukainen kuntia koskevan sääntelyn kanssa.

Tämän vuoksi Suomen Punainen Risti esittää, että lain 84 §:ään lisätään laitosmallia käyttäviä julkisoikeudellisia yhdistyksiä koskien esimerkiksi seuraavat uudet momentit:

> *Sovellettaessa 1 momentin 1 kohtaa julkisoikeudelliseen yhdistykseen irtisanomisia ja työntekijöiden määrää tarkastellaan erikseen sellaisen yhdistyksen laitoksen osalta, jonka toimintaan palkkatukea haetaan, jos:*
>
> *1) laitoksen asema perustuu lakiin tai lain nojalla annettuun asetukseen taikka tällaisessa säädöksessä säädetyn toimivallan nojalla tehtyyn perustamispäätökseen; ja*
>
> *2) laitos muodostaa julkisoikeudellisen yhdistyksen muusta toiminnasta erillisen, pysyväisluonteisen toiminnallisen kokonaisuuden, jolla on oma johto ja jonka toiminnasta, taloudesta ja henkilöstöasioista vastaamisesta määrätään johtosäännössä tai muussa vastaavassa määräyksessä.*
>
> *Edellä 3 momentissa tarkoitettua erillistä tarkastelua ei sovelleta, jos palkkatuella palkattava korvaisi julkisoikeudellisen yhdistyksen muusta toiminnasta tuotannollisista tai taloudellisista syistä irtisanotun työntekijän.*

SUOMEN PUNAISEN RISTIN LAUSUNTO

14.10.2026

Ehdotettu täsmennys turvaisi sääntelyn tarkoituksen toteutumisen, mutta mahdollistaisi samalla julkisoikeudellisten yhdistysten erityisrakenteiden huomioon ottamisen. Se yhdenmukaistaisi viranomaiskäytäntöä ja ehkäisisi tilanteita, joissa yhden toiminnallisesti erillisen osan henkilöstömuutokset estävät palkkatuen myöntämisen toiselle laitokselle ilman tosiasiallista yhteyttä irtisanomisten ja palkkatuella täytettävän tehtävän välillä.

Täsmennys tukisi vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllistymistä vaarantamatta työntekijöiden irtisanomissuojaa tai palkkatuen työnantajaedellytysten tavoitteita.

Eero Rämö
pääsihteeri
Suomen Punainen Risti